

foto Žaneta Lichtenbergová Horáčková

Milí přátelé!

Jednou z výhod staromládeneckého života je, že si ke štědrovečerní večeři můžete dát co chcete.

Já měl třeba romadůr... 😊

Na jaře roku 2020 proběhla v Muzeu Českého ráje výstava připomínající dva významné turnovské rodáky – historiky Josefa Pekaře a Josefa Vítězslava Šimáka. Dvě výjimečné osobnosti, které se shodou okolností narodily nedaleko od sebe ve stejném roce. Příští rok si připomínáme 155. výročí jejich narození. A já se podívám do starého Muzejního čtvrtletníku a obě význačné osobnosti si připomeneme.

≡ JOSEF PEKAŘ A JOSEF VÍTĚZSLAV ŠIMÁK V ZAJETÍ MÚZ

Oba historici za svůj život odvedli velký díl práce a oba se sami nesmazatelně zapsali do české historie nebo lépe řečeno do české historiografie.

V turnovském muzeu se ale v roce 2020 rozhodli připomenout je trochu netradičně, jako umělce poháněné múzami, kterým tito vědci propadli.

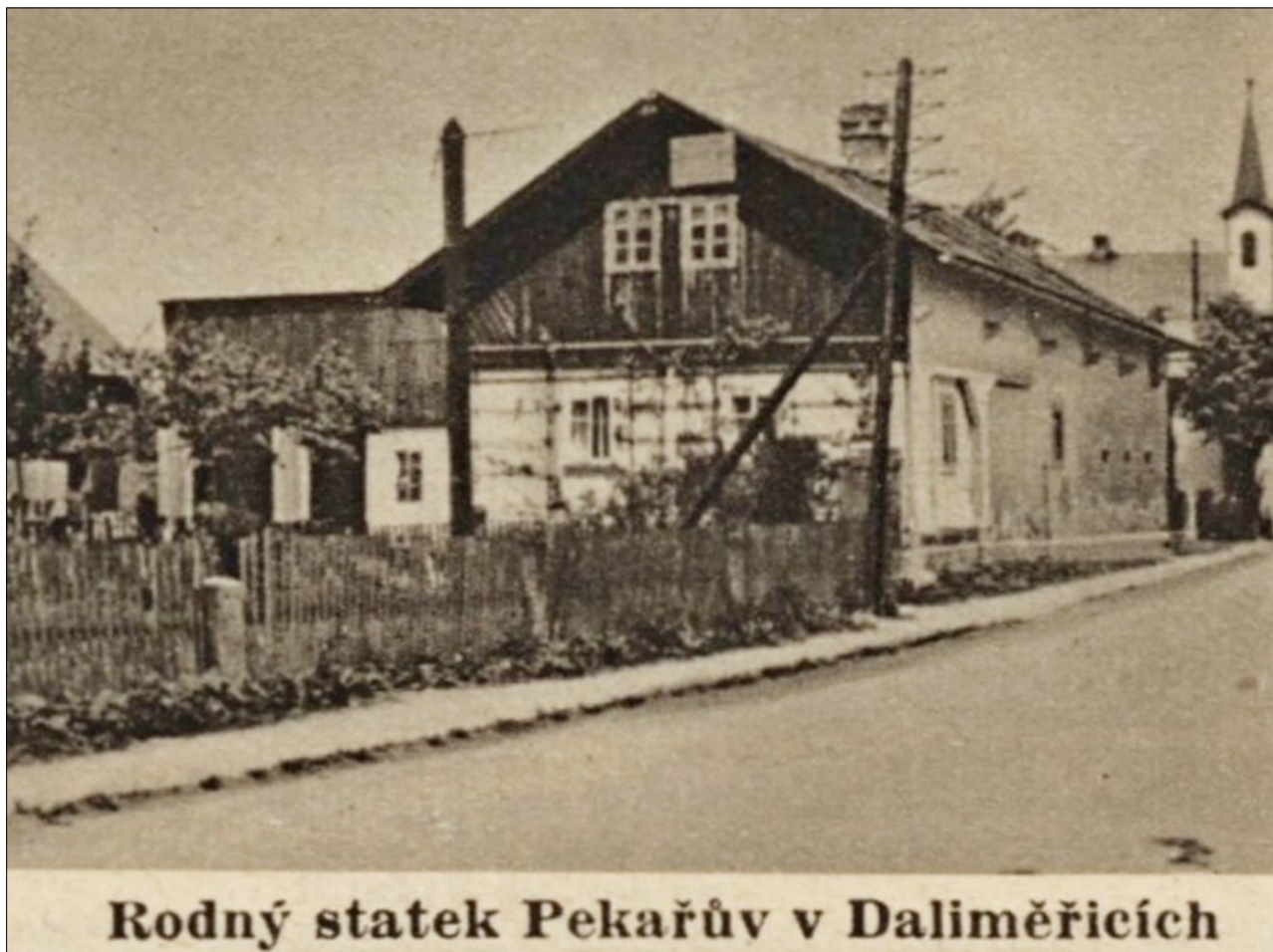
Josef Pekař byl nadšeným fotografem, a to v dobách, kdy fotografování nebylo úplnou samozřejmostí, a Josef Vítězslav Šimák od raného dětství psal básně.

Josef Pekař (1870–1937) byl dle názoru mnohých po Františku Palackém nejvýznamnějším českým historikem, na kterého bychom neměli zapomínat. Stejně jako před sto lety nezapomněli turnovští zastupitelé a v březnu 1920 jej spolu s Josefem Vítězslavem Šimákem jmenovali čestnými občany Turnova.

Josef Pekař se narodil 12. dubna 1870 na Malém Rohozci, krátce poté se rodina přestěhovala do Daliměřic, kde jeho příbuzní žijí dodnes. Po maturitě na mladoboleslavském gymnáziu se Pekař zapsal do historického semináře na pražské Karlo-Ferdinandově univerzitě. Univerzitní pedagogové v čele s Jaroslavem Gollem brzy objevili jeho talent a práci nadějného historika všemožně podporovali. Promoval v roce 1893 a po studijní stáži v Německu krátce zaskakoval na mladoboleslavském gymnáziu a na Strakově akademii. Nakonec se vrátil na filozofickou fakultu pražské univerzity, kde jej čekala

závratná akademická kariéra. Když mu bylo 35 let, byl jmenován řádným profesorem rakouských dějin. Ve své badatelské činnosti se zabýval všemi významnými etapami českých dějin, nejvíce jej ale přitahovaly dějiny selského stavu 17.–19. století. Jeho práce na tomto tématu vygradovala v monumentálním dvoudílném díle *Kniha o Kosti* (1909–1911).

V akademickém roce 1909–1910 byl zvolen děkanem filozofické fakulty, jako rektor reprezentoval pražskou univerzitu na přelomu let 1931–1932. Josef Pekař po celý život miloval Český ráj, jehož fascinující krajina iniciovala jeho zájem o historii. Pekař se do svého rodného kraje pravidelně vracel; Turnov a Sedmihorky byly nejčastějšími místy jeho letních pobytů. Často s sebou brával pražské přátele z vyšších společenských vrstev.

Konzervativní Pekař byl celoživotním oponentem Tomáše Garrigue Masaryka. Jejich spory rozdělávaly tehdejší společnost. Není tedy divu, že se na něj na podzim roku 1935 agráři obrátili s přáním, aby jejich jménem kandidoval na prezidenta republiky. Pekař to s ohledem na své zdraví a nedostatek politických zkušeností striktně odmítl. Když ale v noci na 23. ledna 1937 Josef Pekař v Praze zemřel, poslal už hodně nemocný prezident Osvoboditel na pohřeb svou vnučku Annu s kyticí, na jejíž stuze byl napsán vzkaz: „Profesore Pekaři, vzpomínám často na Vás a naše styky. Byl jste hodný člověk – Váš T. G. Masaryk.“

/ David Marek, Muzejní čtvrtletník; foto Muzejní čtvrtletník, Pestrý týden 1938

Jenišovický hřbitov, na němž odpočívá Josef Pekař.

Josef Vítězslav Šimák

Významný český historik se narodil 15. srpna roku 1870 v domě čp. 141 v dnešní Hluboké ulici v Turnově. Jeho otec Josef byl, jako ředitel městských škol, významnou turnovskou osobností. Maminka Marie, rozená Plavcová, byla také vzdělaná a před svatbou byla učitelkou. Byla to především ona, která malému Josefovi předala lásku k rodnému jazyku, historii, české krajině a také k poezii. Josef Vítězslav vychodil pětiletou obecnou školu v Turnově a jeden rok byl žákem místní měšťanské školy. Poté pokračoval ve vzdělání na gymnáziu v Mladé Boleslavi.

V roce 1890 nastoupil ke studiu dějepisu a zeměpisu na filozofickou fakultu Univerzity Karlo-Ferdinandovy a v roce 1895 získal doktorát. V roce 1896 složil zkoušky, které mu umožnily vyučovat dějepis a zeměpis na vyšších gymnáziích s českou vyučovací řečí. Šimák věnoval velkou část svých znalostí a času Turnovu a okolí. Byl trvalým externím spolupracovníkem turnovského muzea, podílel se na chodu místních spolků, přednášel...

Jeho hlavním zaměstnáním však bylo učitelství. Svou pedagogickou kariéru zahájil Šimák jako profesor na gymnáziu na Malé Straně, v následujících letech vystřídal několik dalších škol. Od roku 1900 vyučoval dějepis na Vyšší dívčí škole v Praze, která byla založena v roce 1863 jako první vyšší škola pro dívky v českých zemích vůbec. V roce 1904 se na pražské univerzitě habilitoval pro obor české dějiny, v roce 1911 byl jmenován mimořádným profesorem českých dějin. Řádným profesorem se stal až v roce 1921.

Velká část Šimákova díla zůstala v rukopisech. Jeho práce se dá rozdělit do tří okruhů – obecné české dějiny především 17. a 18. století, ediční činnost a zájem o regionální historii rodného kraje. Poezií se Šimák zabýval od útlého mládí. Napsal stovky, možná tisíce básní, z nichž naprostá většina zůstala v rukopisných sbírkách. Některé verše vyšly i tiskem; našli bychom je v časopisech Osvěta, Zvon, Švanda dudák, Paleček, dále v denních listech, v almanaších či kalendářích. Jako básník používal řadu pseudonymů, například Jan Smiřický, B. Jarovec, Jeremiáš Škvor, Matěj Brouček, Jar. Květ, V. Klen nebo V. Šíp. Šimák zkoušel i beletrii a napsal několik povídek. Josef Vítězslav Šimák zemřel 30. ledna 1941. Pohřben je v Turnově.

/ Alžběta Kulíšková, *Muzejní čtvrtletník*

≡ Turnovské kulturní tipy:

26/12, 20.00, Klub KUS
Funky Xmas

28/12, 21.00, Klub KUS
Jungle Bells

turnovsko

KOZÁKOV – NOVOROČNÍ VÝSTUP NA KOZÁKOV 2025

47. ročník hvězdicového výšlapu k Riegrově chatě KČT na Kozákově.

Startovné: 40,- Kč.

Občerstvení zajištěno v chatě. Účastníci obdrží diplom, odznak a vrcholové razítko.

Pořadatel: Klub českých turistů odbor Semily

1. 1. 2025

lomnice n/p

⇒ Divadelní spolek J. K. Tyl Lomnice nad Popelkou zve své příznivce na tradiční silvestrovské představení. Tentokrát půjde o reprízu hry Společenstvo vlastníků v režii Renaty Tomešové. Představení se uskuteční **v sobotu 28. prosince** od 18 hodin v Tylově divadle. Předprodej již probíhá prostřednictvím webového systému nebo v Kulturním a informačním středisku na náměstí.

⇒ Dovolte mi pozvat Vás na poslední akce letošní muzejní sezony. Půjde o dva koncerty v podání Lomnického chrámového sboru a jičínské kapely Fidle. První se uskuteční mezi svátky – a to **v pátek 27. prosince** od 17 hodin. Konkrétně se jedná o „Podvečerní zastavení mezi betlémy“ v nastudování Lomnického chrámového sboru. Zazní Česká vánoční mše pro smíšený sbor a varhany Jana Evangelisty Kypky pod uměleckým vedením Kláry Ptáčkové, na varhany zahraje Jan Kučera.

V neděli 5. ledna 2025 taktéž od 17 hodin vystoupí již tradičně v rámci Tříkrálového koncertu na pomyslném podiu lomnického muzea jičínská kapela Fidle pod taktovkou Lenky Krausové. Na programu jsou vánoční koledy z našeho kraje.

Vstupné na oba pořady je dobrovolné.

(Andrea Zikmundová)

semily

⇒ V nemocnici v Semilech po roce a čtvrt skončila přestavba nevyužívaného Bílého pavilonu pro rehabilitační péči za bezmála 85 milionů korun bez daně. Nyní bude nutné ještě pavilon dovybavit nábytkem a rehabilitačními přístroji. Pavilon bude v provozu nejpozději od července příštího roku.

⇒ **Semilské kulturní tipy:**

30. prosinec v 18.00, KC Golf

JAK SE NEZBLÁZNIT

Situační komedie, která se zaobírá partnerskými vztahy plná komických situací „ze života“, s kterými se divák snadno ztotožní. První repríza divadelního souboru PODIO Semily.

železnobrodsko

⇒ Štědrý den na Železnobrodsku

Na Štědrý den se již od rána dodržovaly tradice, které měly vliv na to, jaký bude příští rok.

Ten, kdo vstal za rozbřesku a umyl se vodou ze studny nebo z potoka, byl zdravý celý rok.

Kdo se celý den postil, uviděl večer zlaté prasátko. Byl to zvyk z pohanských dob, kdy se slavil zimní slunovrat a jeho symbolem bylo slunce a zlaté prase.

V tento den se nesmělo chodit do hospody, hrát karty, nadávat a klít. Nesmělo se prát, aby se nepřivolala do domu smůla. Čištění chlévů by zase mohlo zapříčinit kulhání dobytka. Koledník se nenechal odejít nikdy s prázdnou, protože se věřilo, že by uhranul krávy. Před večerí musel hospodář položit křížem před chlév chlebouku (lopatu k sázení chleba do pece) a koště, také na ochranu, aby nikdo neškodil dobytku. Na dobytek se nezapomínalo ani večer a každému se dal kousek ze štědrovečerní večeře. Kravám a koním se dala vánočka, houserovi česnek.

Ke štědrovečerní tabuli se usedalo ve svátečním oblečení. Před večerí se dávala doprostřed stolu svíčka, která se před zahájením večeře zapálila, aby svítila za zemřelého. Také se za zemřelého prostíralo na stůl, podle starého zvyku, o talíř více, na nějž bylo naloženo od všech jídel jako ostatním. Ti se pak o tyto porce rozdělili. Tradovalo se, že stůl musí být prostřený pro sudý počet lidí. Věřilo se, že před večerí chodí stoly obhlížet Smrt a kde prý najde lichý počet, tam se následující rok vrátí pro jednoho ze členů rodiny.

Večeře začala modlitbou, kdy otec se hlasitě modlil Otčenáš s modlitbou za zemřelého, ostatní se polohlasem modlili s ním. Na stůl se dával bílý ubrus a na něj dožínkový věnec, který sloužil jako podnos pod polévku. Na stole nechyběl česnek, hrnek medu a do každého rohu stolu se dávala ošatka. V jedné byl pecen chleba, aby rodina měla dostatek jídla. Ve druhé bylo to, co se urodilo na poli, aby byla další rok dobrá úroda. Ve třetí peníze jako symbol blahobytu a ve čtvrté kousky potravin pro drůbež a dobytek.

Jakmile vyšla první hvězda, hospodyně začala nosit na stůl. Podle starého zvyku mělo být ke štědrovečerní večeři alespoň devatero jídel, ale mohlo docházet k různým obměnám, přesto několik základních bývalo stejných. K těmto jídlům patřil hubník čili houbovník neboli černý kuba, hrách, jáhly, kroupy, jablka, vánočka a čaj. Ryba bývala dříve vzácností, avšak byla-li ryba, musela být i rybí polévka. Jednotlivá jídla měla svůj zvláštní význam a důvod, proč nesměla o Štědrém dnu na stole chybět. Jahelná nebo krupičná kaše měla zajistit po celý

rok dostatek peněz. Polévka znamenala nasycení, hubník spokojenost, ryba peníze, houskový knedlík blahobyt. Hrách značil peníze, ale protože byl kulatý a takové peníze by se proto brzy rozkutálely, vařila se někde místo něj čočka. Někde se podával rýžovník s černou omáčkou ze sušených švestek k malým buchtíčkám pečeným na másle. Jinde místo omáčky připravovali k buchtíčkám makové mléko nebo „metinky“, vdolky s medem.

Ke Štědrému dnu se také pojí nejvíce různých kouzel, věštek a pověr.

Například po večeři se rozkrajovala jablka napůl. Pokud byl jádřinec ve tvaru hvězdy, znamenalo to štěstí a zdraví. Kříž symbolizoval nemoc či smrt. Také se lilo horké olovo do vody a podle tvarů se hádala budoucnost. Věštilo se i pomocí ořechů. Ten, který první našel v ořechu tmavé jádro, toho prý čekala brzká smrt. Velmi rozšířeným zvykem bylo pouštění lodiček. Do ořechové skořápky se voskem přilepila malá svíčka a zapálila se a vložila do lavoru. Podle pohybu loděk se určovala budoucnost rodiny. Z ořechových lodiček se také mohla těhotná žena dozvědět, zda čeká holčičku, nebo chlapečka. Potopená lodička znamenala chudobu v souvislosti s narozením dítěte. Lodičky se měly po věštění vždy spálit, aby se umocnila kladná věštba a oslabil ta negativní.

V ořechových skořápkách pouštela především mládež po umyvadle svíčky také proto, aby se dozvěděla, dostane-li se

do světa nebo zůstane-li doma. Stála-li skořápka na místě, pak se její majitel jistě nikam nepodívá. Ale plula-li po vodě, vydá se mládenec nebo panna do světa, a to v tu stranu, kam skořápka pluje. Jestliže se náhodou potopila, pak je zle, protože to je věštba smrti.

Dalším rozšířeným zvykem bylo házení bačkorou, pantoflem nebo střevícem. Házející se postavil ke dveřím a házel bačkorou přes hlavu rukou, nebo si sedl doprostřed světnice, navlékl bačkoru na špičku nohy a vymrštil ji tak, aby mu přeletěla hlavu. Když se obrátila takto hozená bačkora špičkou do světnice, zůstane její majitel celý příští rok doma. Jestliže se však obrátila ke dveřím, půjde do světa. Když se děvčeti obrátila náhodou bačkora podrážkou vzhůru, zůstane postižená dívka neodvratně starou pannou.

Štědrý večer vrcholil koledováním, předváděním jesličkové hry a někde i půlnočním vytrubováním ponocného a chrámovou hudbou. Původním smyslem

koledy bylo přinést štěstí, zdraví a popřát zdar v hospodářském a rodinném životě. V Železném Brodě troubil noční hlídač dle starého zvyku hláskou troubou po městě každou hodinu. Toto troubení končilo o půlnoci na Malém náměstí, načež v kostele nad ním začínala půlnoční mše. Nejslavnější večer Vánoc končí, nejposvátnější noc v roce začíná. Noc, kdy dospělí i děti klidně uléhají třeba opožděně ke spánku, aby se probudili až o hlavním svátku vánočním v den Narození Páně čili na Boží hod vánoční. Takto prožívali vánoční čas naši předkové. Mnohé z těchto tradic, zvyků a pověr a jejich význam jsou dnes téměř zapomenuty. Dnešní moderní doba vytváří z Vánoc období konzumu, který vede až k marnotratnosti, a původní podstata tohoto svátku zůstává v pozadí.

/ David Řeřicha, pracovník muzea, *Železnobrodský zpravodaj*
ilustrační foto: *Loužnický zpravodaj*

krkonoše

≡ Skončil Krkonošský rok Harrachů

V letošním roce jsme si připomínali 120 let od vyhlášení první přírodní rezervace v našich nejvyšších horách, kterou vyhlásil Jan Nepomuk František hrabě Harrach v roce 1904 na Strmé stráni v Labském dole. 12. prosince – v den úmrtí hraběte Harracha – symbolicky skončil Krkonošský rok Harrachů.

„V průběhu roku jsme si vyhlášení Strmé stráně připomněli celou řadou akcí, seriálem koncertů trubačů Správy KRNAP v krkonošských obcích, několika tematickými terénními exkurzemi, publikačními aktivitami velkého znalce Harrachů a emeritního ředitele Krkonošského muzea v Jilemnici Jana Luštince i návštěvami potomků hraběte Jana v Praze, Jilemnici a Vrchlabí,“ uvedl mluvčí Správy KRNAP Radek Drahný.

„Jan Nepomuk František hrabě Harrach zemřel 12. prosince 1909. Patřil k mimořádně vlivné aristokratické rodině se základnou v Českých zemích a Rakousku,“ připomněl ředitel Správy KRNAP Robin Böhnisch. Hrabě Jan byl známý nejen svým vlasteneckým a podnikatelským duchem, ale také svým zájmem o obyvatele Krkonoš a jejich sociální postavení. Postupně se stal podporovatelem všestranného rozvoje Krkonoš, který zahrnoval také budování a péči o infrastrukturu pro cestovní ruch. Jeho majetky v Krkonoších zahrnovaly rozsáhlé lesy a další pozemky, které se staly součástí širšího plánu na zlepšení místní ekonomiky. „Po jeho smrti zůstalo jméno Harrachů i nadále spojeno s Krkonošemi. Byl to ale především Jan Nepomuk, kdo hrál vpravdě nesmazatelnou roli nejen ve své době, ale jehož působení zanechalo významný otisk i v současné podobě Krkonoš,“ dodal Böhnisch.

Nadcházející rok 2025 zasvětime dalším velikánům, kteří jsou bytostně spjati s Krkonošemi a vznikem Krkonošského národního parku. A to všestranně

osobnosti města Jilemnice – mimo jiné státnímu konzervátorovi přírody – Jindřichovi Ambrožovi (1878–1955) a profesoru Františkovi Schustlerovi (1893–1925), od jehož předčasného úmrtí uplyne právě 100 let. Františka Schustlera lze bez nadsázky označit za jednoho z ideových zakladatelů dnešního Krkonošského národního parku, byť se jeho vyhlášení v roce 1963 nedožil. Již v roce 1923 totiž přišel s návrhem na zřízení Národního parku krkonošského,

který měl pokrývat Krkonoše, Rýchory i Jizerské hory. Schustlerovo působení v Krkonoších připomíná jeho nejobsáhlejší dílo *Krkonoše, rostlinozeměpisná studie* z roku 1918. Živou připomínkou je pak Schustlerova zahrádka, jedna z nejbohatších botanických lokalit na svazích Labských jam, na jeho počest nesoucí jeho jméno.

(Správa KRNAP)

≡ Nový typ vstupenky bude platit v několika Krkonošských muzeích

Krkonošská muzea Správy KRNAP přicházejí od nového roku s novinkou pro všechny milovníky historie, přírody a regionální kultury.

Od 1. ledna 2025 si návštěvníci budou moci zakoupit nový typ vstupenky, která umožní přístup do všech expozic muzeí Správy KRNAP – Muzea Krkonoš ve Vrchlabí, Krkonošského muzea v Jilemnici i do Památníku zapadlých vlastenců v Pasekách nad Jizerou. Výjimkou je expozice Šindelka v Harrachově, kterou čeká v dohledné době generální rekonstrukce. Nová vstupenka bude platná nejen v den nákupu, ale i po následující dva dny, čímž dává návštěvníkům ideální příležitost prozkoumat všechny poklady krkonošských muzeí během víkendu.

Cena nové vstupenky:

Plné vstupné: 350 Kč

Snížené vstupné: 200 Kč

Rodinné vstupné: 700 Kč

Vedle této novinky dojde i k drobným změnám vstupného v Muzeu Krkonoš ve Vrchlabí. Aby byla zachována vysoká úroveň služeb a expozic, dojde k navýšení ceny plného vstupného ze současných 200 Kč na 250 Kč a rodinného vstupného ze 400 Kč na 500 Kč. Tato vstupenka bude platná pouze v den nákupu a vztahuje se na všechny expozice v tomto muzeu.

Pro návštěvníky, kteří mají nárok na snížené vstupné (studenti, senioři a další), zůstává cena na 100 Kč, a stejně tak se nemění cena pro školy a účastníky vzdělávacích programů.

Muzeum Krkonoš se nachází v bývalém augustiniánském klášteře ve Vrchlabí
foto Kamila Antošová, Správa KRNP

jičín

JIČÍN – Město Jičín má schválený rozpočet na rok 2025

Zastupitelstvo města schválilo rozpočet města Jičína na rok 2025. Plán hospodaření pracuje s příjmy a výdaji ve výši 855 003 923 Kč. V rámci výdajů je vyhrazeno bezmála 330 milionů na investice. Město Jičín se chystá rozsáhle investovat do zlepšení služeb, stavu budov a podmínek pro život.

Co se týká investiční výdajů, město Jičín chce pokračovat ve všech projektech, jež dlouhodobě připravuje nebo které už jsou v realizaci.

Rozpočet vyhrazuje 35 milionů na zahájení výstavby Odpočinkové zóny Cidlina, 20 milionů na rekultivaci a rozšíření skládky Libec, 15 milionů na zahájení a první etapu rekonstrukce ulic Ruská a Poděbradova, 11,5 milionu na zastřešení venkovního hřiště házené, 11 milionů na vybudování kanalizace v lokalitě Sedličky u lipové aleje, 7,48 milionu na rekonstrukci budovy městského úřadu v ulici 17. listopadu, 7 milionů pro lávku přes Cidlinu, 3 miliony na obnovu vybavení technických služeb nebo 2 miliony korun na nákup nové digitální technologie pro Biograf Český ráj.

Co se týká již zahájených stavebních prací, největší položkou rozpočtu ve výši 76 milionů Kč je výstavba infrastruktury v lokalitě Kasárna a dalších 7 milionů je vyhrazeno jako splátka úroků z investičního úvěru na tuto stavební akci. Tato výstavba bude v roce 2025 dokončena. Pokračují i další stavební akce,

například: 46 milionů korun na rekonstrukci a přístavbu Knihovny Václava Čtvrťka, dále cca 32 milionu korun na rekonstrukci městského stadionu nebo 16,7 milionu na obnovu obřadní síně v zámku.

Druhým typem výdajů v rozpočtu jsou výdaje provozní. Některé položky zahrnuté mezi ně mají z části investiční povahu. Například 33 milionů korun je vyhrazeno pro celoplošnou výměnu a modernizaci veřejného osvětlení. Do provozních výdajů spadá také podpora kulturních akcí, přičemž 2,5 milionu korun je vyhrazeno pro dotaci zapsanému ústavu Jičín – město pohádky.

Ohledně příjmové stránky rozpočtu. Hlavní příjem spočívá ve výnosu z daňových příjmů a z místních poplatků. Tato položka je v rozpočtu stanovena na více než 444 milionů korun. Kapitálové příjmy města jsou v rozpočtu ve výši necelých 56 milionů korun, příjmy ze schválených dotací 173 931 000 korun, prodeje pozemků 10 milionů a investiční úvěr na zmíněnou lokalitu Kasárna 41 milionů korun. Poslední položkou příjmů je kladné saldo. Městu Jičín se v letošním roce podaří hospodařit s přebytkem na účtu. Na základě současného stavu je tento kladný zůstatek na účtu zahrnut do příjmů na rok 2025, a to ve výši 130 milionů korun.

(Jičín – moje město)

JIČÍN – Cena vodného a stočného na Jičínsku se v roce 2025 nezmění.

Vodohospodářská a obchodní společnost ponechá pro rok 2025 ceny vodného a stočného ve stejné výši jako jsou letos. Zákazníci budou platit za vodné a stočné stále 106,34 Kč za kubík.

Zpráva jde ruku v ruce se zlevněním dálkového tepla, které vyrábí Správa nemovitostí města Jičína. Domácnosti napojené na dálkové teplo ušetří 14 % z nákladů na topení.

Dobrou zprávou jsou i místní poplatky. Město Jičín nenavýšuje poplatky za svoz odpadu a za psa. Ponechává také místní koeficient pro výpočet daně z nemovitosti, který zůstává na hodnotě 2.

(Jičín – moje město)

tanvaldsko

≡ Čertovská pověst

Pověst praví, že v dávno zapomenutých dobách bydleli a hospodařili v Horním Tanvaldu v tzv. „Tobschlochu“ manželé, kteří se živili polními pracemi, sběrem smůly (pryskyřice) a drobnou výrobou smolných loučí. Bohužel, muž nesebíral smůlu jen ze stromů v lese, ale po nějaké době měl i smůlu v manželském životě. Manželství začalo docela dobře. Mina si přála děti a toužila stále více po tom, aby se její přání splnilo. Oba se obraceli k bohu, navštěvovali poutní místa svaté Marie v Hejnicích a svatého Josefa v Krásné (u slavného doktora Kittela), ale vše bylo marné. Žena byla čím dál protivnější a svou zlobu si začala vybíjet na

manželovi. Jednoho večera se muž vracel domů a stanul před zamčenými dveřmi domova. Hned si domyslel, že je to další zlomyslnost jeho ženy. Zvolal: „Mino, už zase na mě pouštíš zlobu, otevři mi! Mino já se oběsím, říkám Ti to podruhé a naposledy!“ Mina mu odpověděla: „Tady se oběsit nemůžeš, to by tak bylo, aby ses tady věšel. Nezapomeň si vzít provaz a běž se oběsit někam dál!“

Muž si vzal ze stodoly provaz, odešel opodál ke stromu, na kterém se chtěl oběsit, pokřižoval se a zůstal strnulý, přemýšleje stát na místě. Ví bůh, co ho v té chvíli napadlo. Náhle odhodlaně sepnul ruce v pěst a zvolal: „Kdybys mi ty čerte alespoň holku přinesl!“ V tom okamžiku silně zavál vítr v koruně stromu a tajemný hlas se smolaře ptal, co si přeje.

V tom muž spatřil neznámou postavu, rozklepal se a zvolal: „Zmizni, mně není pomoci, jdi kčertu!“

„Neboj se, jsem tvůj přítel. Chci ti ze smůly a nouze pomoci, co si přeješ, se ti splní, když mi upíšeš svou duši“, pravil čert.

Smolař chvíli přemýšlel a pak se čerta ptal: „Jak dlouho budu ještě živ, mohl bych si přát i narození holčičky a spokojeně s ženou žít, mohl bych si v blízkém okolí postavit hostinec, a nikdy nebudu mít nouzi o peníze?“

Čert smolaři potvrdil splnění všech jeho přání a oba se rychle na obchodu s duší dohodli. Poté čert smolaře poslal domů. Když se muž vracel, žena ho mírumilovně vítala a zavládla u nich manželská pohoda a štěstí. Netrvalo dlouho a v domě byl slyšet dětský křik dlouho toužebně očekávané holčičky, dcerky Marjánky.

Roky plynuly a muž brzy přišel k penězům, v obci požíval uznání, postavil hostinec na Honwartě. Jenom pomýšlení na brzký konec mu kalilo štěstí a radost ze života. Jak se stále rychleji blížila doba, kdy si jej čert měl odnést, o to více namáhal svůj mozek, aby vymyslel, jak čerta obelstít, až si pro něj přijde.

Konečně nastal ten okamžik a před mužem se zjevil s vítězným výrazem čert. Muž žadonil: „Přišel sis pro mě, no dobře, nezbyvá mi než jít s tebou. Ale podívej, já jsem se svou ženou celá léta spokojeně vycházel a žil a přál bych si, abys ji i s dcerou vzal se mnou s sebou. Marjánka je dobrým děvčetem a oči by si k smrti vyplakala.“

Čert se zprvu bránil, ale nakonec souhlasil. Muž požádal čerta, aby na něj počkal na skalisku za lesem, že tam přivede ženu a Marjánku. Čert nakonec opět souhlasil, že na všechny na skále počká, a nabádal ho, ať si pospíší. Smolař ke skále, kde už nedůtklivě čekal čert, dorazil jako první. Čert chtěl vědět, kde nechal ženu a dceru. Smolař odvětil, že ženy potřebovaly víc času, aby se řádně připravily a oblékly. Řekl totiž doma ženám, že půjdou na návštěvu k bratranci na Světlý vrch. Dlouho oba čekali na domluveném skalisku, čert seděl na vrcholu skály, aby měl lepší výhled do okolí. Muž si lehnul u skály a hned usnul. Konečně čert spatřil přicházet na cestě dceru, překrásnou dívku, ale také samotnou, protože matce trvala příprava na návštěvu déle. Dívka ke skalisku stoupala svižným krokem. Netrpělivě čekající čert však ke své nevoli musel shlédnout, jak dívka s čistou duší pod skaliskem odbočila z cesty do lesního

porostu, kde na ní čekal její milý. Objali a líbali se v souznění jak dvě hrdličky. Čert byl stále netrpělivější, poskakoval na skále, až nakonec skočil dolů ke spícímu smolaři a probudil ho. Čert ukázal na místo, kam zašla Marjánka. Smolař nevěřil svým očím, z lesa vycházela Marjánka zavěšená do svého milého. Muž na čerta: „To ty jsi zařídil, moje Marjánka s milým, co to má znamenat?“

„Nic,“ odvětil čert, „jenom to, že se dvě mladé čisté duše mají rády. To už nemohu nic dělat. Nemám sílu takové dvě srdečně se milující čisté duše od sebe oddělit. Těm dvěma vděčíš za svůj život, vyhráls nade mnou.“

S těmito slovy čert za hřmotu a zanechání odporného pekelného zápachu zmizel. Marjánka se svým milým dostali od rodičů požehnání a brzy byla svatba. Záhy se z „domu smolařů“ opět ozýval dětský křik. Marjánka měla synka Štefana a všichni žili spokojeně až do smrti.

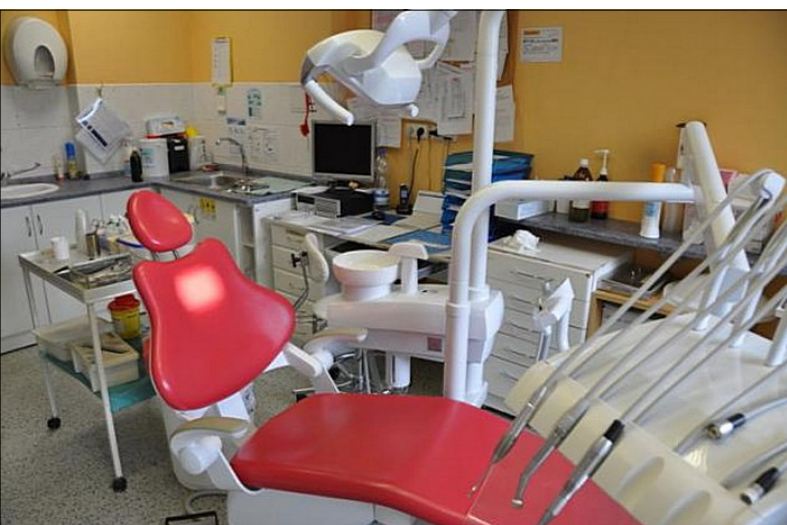
O potomcích „Smolařů“ již není nic známo a čertovská pověst, tak jak plynula staletí, upadla v zapomnění. Když pěší turisté dnes vystoupají nad tzv.

Topschlochtem (od kempu) kolem Honwartu vzhůru k nedávno obnovenému Kříži Špičáku a nad ním stezkou k hojně navštěvované neobvyklé vyhlídce Špička na vrcholu Malého Špičáku, dojdou na místo, kde dle pověsti na skalisku čekal čert. Lze proto s nadsázkou tvrdit, že vyhlídka Špička má něco společného s čertem.

/ Richard Seidel, *Tanvaldský zpravodaj*

liberecký kraj

LIBEREC – Lékařská večerní zubní pohotovost bude v Libereckém kraji fungovat i v roce 2025 a 2026. Rada kraje na svém úterním jednání rozhodla o výběru nejvýhodnější nabídky. Tuto službu opět zajistí Liberecká dentální, sídlící v dolním centru Liberce.

„Je naší povinností pohotovostní služby v oboru zubní lékařství zajistit. Trápení s bolestmi zubů je vždy velice nepříjemné a já považuji za správné, abychom ve chvílích, kdy není možné navštívit našeho stomatologa, fungující večerní zubní pohotovost měli,“ uvedl Vladimír Richter, náměstek pro resort zdravotnictví.

„Letos jsme opět vybrali společnost Liberecká dentální, která se

z dlouhodobého hlediska při poskytování svých služeb pacientům v Libereckém kraji osvědčila. Pevně věřím, že tomu tak bude i nadále.“

nebo příspěvek Michala Bílka o důstojníkovi československého letectva Karla Mrázka. Životu a dílu historika Františka Kutnara se věnuje Anna Zvířecí, bémémskou povahu malíře Jindřicha Tocksteina přibližuje David Řeřicha. Zajímavostí je i článek o 100. výročí loutkového divadla v Českém Dubě od Ladislavy Chvalinové. A co měl společného Franz Kafka s Českým rájem? To se dozvíte od Jaroslava Kříže.

V sekci Vzpomínky najdeme článek o městských trzích v Mnichově Hradišti.

Závěr čísla patří zprávám, například o oslavách 650 let Popovic u Jičina nebo 400 let jičínského gymnázia, a recenzím knihy Okolí Mnichova Hradiště na starých pohlednicích a Studánky Českého ráje.

(Petr Novák, Mnichovohradištsko.cz)

≡ Karel Hohl / sorry

Le Bourget
6/vi, 7/vi, 8/vi. 1070

6/vi prupa s Teliq - - offic. (mat' me puly.)
pitomec Onahy', plk. kaline, iplk. Peruchai, minister' Eli: a uari.
d'at' l'ectore.

9/vi

M'osting me l'itisti v Bourget. - Marce-
Laproux' piloti. Sladik a Evuua'h, 500. -
pov. pe. Rollanda)

Hevarie 1140 - fahib - (p'ijinet si. transpor-
tu - Nova' s'adost - N'akupy -

13/vi - 25/vi (m' p'ov'it'o)

25/vi

Zabil se pplk Beusi dne 23/vi. (s'antupe bi. attai.)

26 - 1/vi | 28/vi

m' p'ov'it'o.

(s'beveride? v'arido?)
m'glo m'p'it'lema.)
plk. Beusi - l'of. j'ov'is'led'ov'it'
g'it'apen - d'le j'el'us' t'ov'eu' j'iel'
su'viti.)

28/vi

Na j'ub'it'ideu. T'uv'it'ides' s' L'aura.

30/vi

h'ozka K'af'okouova.

Na fahib pplk. Beusi. (pitomec pplk. Laproux'
d'eu. p'is'it' tal'k. h'iu kull'ar'ek me l'ou'ice se
ur'p'adal. Pitomec j'ib'ov'it' s' B'ort'ij'ova.

